

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας»

I. Με το υπό εξέταση νομοσχέδιο οργανώνεται το σύστημα πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Με το πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται η καταγραφή εννοιών, στόχων και αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και ειδικές διατάξεις για τα Κέντρα Υγείας (άρθρα 1 έως 5). Στο δεύτερο κεφάλαιο εξειδικεύεται ο θεσμός του οικογενειακού και του προσωπικού ιατρού και νοσηλευτή (άρθρα 6 έως 8). Το τρίτο κεφάλαιο διαλαμβάνει τα σχετικά με τον ηλεκτρονικό φάκελο και την ηλεκτρονική κάρτα υγείας (άρθρα 9 έως 11), ενώ το τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο αναφέρεται στον τρόπο και τις συνέπειες πιστοποίησης των κέντρων υγείας, περιλαμβάνει δε και εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρα 12 έως 16).

II. Ιδιαίτερο νομικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 10 Νσχ, οι οποίες, άλλωστε, συνάπτονται και με εκείνες του άρθρου 7 Νσχ. Πράγματι, το άρθρο 10 Νσχ. εμφανίζει κάποιες ασάφειες. Κατά πρώτο λόγο αναφέρεται ότι η εξουσιοδότηση για την πρόσβαση στις πληροφορίες του ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου και της ηλεκτρονικής κάρτας υγείας ανηλίκων δίνεται από τους γονείς (προφανώς και τους δυο γονείς από κοινού, σύμφωνα με τον κανόνα της από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας του άρθρου 1510 του Αστικού Κώδικα) ή από τον γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα. Η ρύθμιση δεν καλύπτει, όμως, την περίπτωση που να μην και οι δυο γονείς ασκούν τη γονική μέριμνα, αλλά μόνον ο ένας έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου. Με βάση το στοιχείο ότι η μέριμνα για την υγεία του ανηλίκου αποτελεί στοιχείο της επιμέλειας, αυτός ο γονέας είναι ίσως και ο αρμόδιος για την παροχή της ρυθμιζόμενης στη διάταξη εξουσιοδότη-

σης. Επειδή όμως υποστηρίζεται και η άποψη ότι για σοβαρά ζητήματα πρέπει και πάλι να αποφασίζουν και οι δυο γονείς που ασκούν τη γονική μέριμνα, ανεξάρτητα από το ποιος έχει την επιμέλεια, θα ήτα ίσως σκόπιμο να διευκρίνιζε ο ίδιος ο νομοθέτης το εν λόγω ζήτημα.

Στη συνέχεια της διάταξης αναφέρεται ότι η εξουσιοδότηση δίνεται, επίσης, από το (τρίτο ως προς τους γονείς) πρόσωπο, στο οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια του ανηλίκου. Η διάταξη και εδώ παραλείπει να ρυθμίσει την περίπτωση κατά την οποία όχι μόνον η επιμέλεια, αλλά το σύνολο της γονικής μέριμνας έχει αφαιρεθεί από τους γονείς και έχει ανατεθεί σε τρίτο πρόσωπο (βλ. ΑΚ 1532 § 2). Προφανώς, πάντως, και σε αυτή την περίπτωση (επιχείρημα από το έλασσον στο μείζον), η βούληση του νομοθέτη είναι να δίνει την εξουσιοδότηση ο τρίτος, στον οποίον έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας.

Στην ίδια διάταξη, η αρμοδιότητα για την παροχή της εξουσιοδότησης, στην περίπτωση που ο ανήλικος τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση, απονέμεται στον δικαστικό συμπαραστάτη. Ενδεχομένως, στο σημείο αυτό, να υπάρχει σύγχυση μεταξύ των θεσμών της δικαστικής συμπαράστασης και της επιτροπείας ανηλίκου. Συγκεκριμένα, η δικαστική συμπαράσταση είναι προστατευτικός θεσμός που καταρχήν δεν αφορά τους ανηλίκους (αλλά μόνον τους ενηλίκους), εκτός από μια εντελώς περιθωριακή περίπτωση (ΑΚ 1666 § 2, ανήλικος με ψυχική διαταραχή ή σωματική αναπηρία, ασωτία, αλκοολισμό ή τοξικομανία, που έχει συμπληρώσει το 17ο έτος), όπου και πάλι τα αποτελέσματα της δικαστικής συμπαράστασης αρχίζουν μετά την ενηλικίωση. Ο ανήλικος που δεν τελεί υπό γονική μέριμνα (επειδή οι γονείς του έχουν πεθάνει ή έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή δεν μπορούν να ασκήσουν τη γονική μέριμνα) τελεί υπό επιτροπεία (άρθρ. 1589 επ. ΑΚ). Ο διοριζόμενος από το δικαστήριο επίτροπος του ανηλίκου έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου, καθώς και την εκπροσώπησή του και τη διαχείριση της περιουσίας του. Επομένως, η διάταξη του Νσχ θα έπρεπε ίσως να τροποποιηθεί, και στη θέση των όρων δικαστική συμπαράσταση - δικαστικός συμπαραστάτης να τεθούν οι όροι επιτροπεία-επίτροπος.

Ένα τελευταίο σημείο προβληματισμού είναι η πρόβλεψη της διάταξης ότι, αν δεν έχει ορισθεί δικαστικός συμπαραστάτης (κατά τα ανωτέρω = επίτροπος) για τον ανήλικο, την εξουσιοδότηση παρέχει ο πιο κοντινός συγγενής του ανηλίκου. Η ρύθμιση αυτή ξενίζει, επειδή γενικά στα θέματα της επιμέλειας του προσώπου και της εκπροσώπησης των ανηλίκων, το ζήτημα της έλλειψης διορισμένου επιτρόπου αντιμετωπίζεται με θεσμούς όπως ο ειδικός επίτροπος και ο προσωρινός επίτροπος. Σύμφωνα με το άρθρο 1601 ΑΚ, «αν για οποιοδήποτε λόγο δεν διορίστηκε ακόμη επίτροπος ή αυτός που

έχει διοριστεί εμποδίζεται να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, αποποιείται το διορισμό του ή παραιτείται, ο προϊστάμενος της κοινωνικής υπηρεσίας παίρνει αυτεπαγγέλτως όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του προσώπου και της περιουσίας του ανηλίκου». Επίσης, κατά την ίδια διάταξη, προσωρινός επιτροπος, σε περίπτωση επείγοντος, είναι δυνατό να διορισθεί και από το δικαστήριο, με προσωρινή διαταγή, δηλαδή σε σύντομο χρόνο. Η μη αναφορά του Νσχ στη δυνατότητα διορισμού προσωρινού (ειδικού) επιτρόπου του ανηλίκου για την παροχή της εξουσιοδότησης δεν εμφανίζεται, κατά συνέπεια, απόλυτα δικαιολογημένη, για τον πρόσθετο μάλιστα λόγο, ότι η έννοια του «πιο κοντινού συγγενούς» είναι, ενδεχομένως, προβληματική. Δημιουργείται λ.χ. το ερώτημα ποιος είναι ο πιο κοντινός συγγενής μεταξύ ενός παππού και ενός αδελφού (συγγένεια δεύτερου βαθμού σε ευθεία και σε πλάγια γραμμή αντίστοιχα) ή, ακόμη περισσότερο, μεταξύ περισσότερων συγγενών με τον ίδιο βαθμό συγγένειας (λ.χ. ο παππούς και η γιαγιά ή δυο αδέρφια ή δυο θείες του ανηλίκου).

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2004

Ο εισηγητής, Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Στέφανος Ι. Κουτσουμπίνας
 Επίκ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Θράκης

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
 Αστέρης Πλιάκος
 Αν. Καθηγητής Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
 Κώστας Μαυριάς
 Καθηγητής της Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών